

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2025. № 8.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2025.8.1>

УДК 35.072.5:336.71]:004

М. В. Кочеров,

д. ю. н., професор кафедри публічного управління та адміністрування,

Державний університет "Київський авіаційний інститут"

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8687-8604>

**ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО
РЕГУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРА В УМОВАХ
ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА**

M. Kocherov,

Doctor of Science of Law,

Professor of the Department of Public Management and Administration,

The State University "Kyiv Aviation Institute"

**PRIORITY AREAS FOR IMPROVING STATE REGULATION OF THE
BANKING SECTOR IN THE CONTEXT OF INFORMATION
SOCIETY DEVELOPMENT**

У статті обґрунтовано пріоритетні напрями вдосконалення державного регулювання банківського сектора України в контексті формування інформаційного суспільства та поглиблення цифрової трансформації економіки. Обґрунтовано, що зростаючий рівень цифровізації фінансової системи, зокрема впровадження інноваційних банківських сервісів, цифрових валют, хмарних

рішень і технологій розподіленого реєстру, створює нові виклики, що вимагають комплексної модернізації регуляторної політики. Така політика має забезпечувати динамічну адаптацію інструментів державного впливу, що дозволить реагувати на швидкі технологічні зміни, зберігаючи при цьому баланс між стимулюванням інновацій, стабільністю фінансової системи та захистом інтересів споживачів. Проаналізовано наукові підходи до трансформації механізмів регулювання банківської діяльності, які враховують поширення необанків, розвиток відкритого банкінгу, впровадження цифрових валют центральних банків (CBDC), а також активне використання технологій SupTech і RegTech для підвищення ефективності наглядових функцій і автоматизації процесів контролю. Проаналізовано інституційне оновлення органів регулювання, впровадження регуляторних «пісочниць» як інструменту підтримки експериментів із фінансовими інноваціями та удосконалення нормативно-правового поля для забезпечення цифрової трансформації банківських послуг. Важливим аспектом визначено інтеграцію стандартів кібербезпеки, яка стає невід'ємною частиною комплексного підходу до безпечного функціонування цифрової фінансової екосистеми. Особливу увагу приділено координації дій між державним, фінансовим і технологічним секторами, а також активному розвитку публічно-приватного партнерства як головного чинника створення конкурентного, прозорого і інклюзивного цифрового банківського середовища. Проаналізовано міжнародні практики і рекомендації авторитетних організацій, таких як ОЕСР, Світовий банк, Європейський банківський орган і Європейська комісія, що стосуються посилення кіберстійкості, захисту прав споживачів фінансових послуг та розширення цифрової фінансової інклюзії серед населення. Представлено узагальнюючу таблицю пріоритетних напрямів державного регулювання, релевантних до сучасних викликів інформаційного середовища.

The article substantiates the priority directions for improving state regulation of Ukraine's banking sector in the context of the formation of an information society and the deepening digital transformation of the economy. It is argued that the growing level of digitalization of the financial system, particularly the introduction of innovative

banking services, digital currencies, cloud-based solutions, and distributed ledger technologies, creates new challenges that require a comprehensive modernization of regulatory policy. Such a policy must ensure the dynamic adaptation of state intervention instruments to enable timely responses to rapid technological changes, while maintaining a balance between innovation stimulation, financial system stability, and consumer protection. The study analyzes scientific approaches to the transformation of banking regulation mechanisms, taking into account the proliferation of neobanks, the development of open banking, the introduction of central bank digital currencies (CBDCs), and the active use of SupTech and RegTech technologies to enhance supervisory efficiency and automate control processes. Special attention is given to institutional renewal of regulatory authorities, the implementation of regulatory sandboxes as tools to support experimentation with financial innovations, and the improvement of the legal and regulatory framework to enable digital transformation of banking services. The integration of cybersecurity standards is identified as a critical component of a holistic approach to the safe functioning of the digital financial ecosystem. Emphasis is placed on intersectoral coordination among government, financial, and technological actors, as well as the active development of public-private partnerships as a key driver of a competitive, transparent, and inclusive digital banking environment. The article also analyzes international practices and the recommendations of leading organizations such as the OECD, World Bank, European Banking Authority, and European Commission regarding the enhancement of cyber resilience, the protection of consumer rights in financial services, and the expansion of digital financial inclusion. A summary table of priority regulatory directions relevant to current information environment challenges is presented.

Ключові слова: державне регулювання, банківський сектор, інформаційне суспільство, цифрова трансформація, фінансові інновації, кіберстійкість, відкритий банкінг, цифрові валюти, публічно-приватне партнерство

Keywords: state regulation, banking sector, information society, digital transformation, financial innovations, cyber resilience, open banking, digital currencies, public-private partnership

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Формування інформаційного суспільства змінює засади функціонування банківського сектора, надаючи нових можливостей для розвитку фінансових послуг, але водночас породжуючи суттєві виклики для системи державного регулювання. Цифрові технології трансформують взаємодію між банками, клієнтами та регуляторами, спричиняючи появу нових учасників ринку: fintech-компаній, необанків, платформ цифрових валют. Усе це вимагає переосмислення цілей, інструментів і принципів регуляторної політики.

Державне регулювання банківської сфери дедалі більше зосереджується на таких напрямках, як впровадження *data-driven governance*: управління, що ґрунтується на системному зборі, обробці та аналізі великих обсягів даних для ухвалення обґрунтованих регуляторних рішень. Такий підхід передбачає використання цифрових аналітичних інструментів для прогнозування фінансових ризиків, виявлення аномалій у банківських операціях, моніторингу платіжної поведінки споживачів та оцінювання ефективності впроваджених регуляторних заходів. Завдяки аналітиці в реальному часі держава отримує змогу оперативно реагувати на порушення, підвищувати прозорість ринку та вдосконалювати наглядові функції без збільшення регуляторного тиску. Умовою ефективного впровадження *data-driven governance* є наявність якісної інфраструктури даних, інтероперабельності між базами даних органів влади та банківських установ, а також застосування штучного інтелекту і машинного навчання для підтримки прийняття регуляторних рішень.

Сфера регулювання банківської діяльності в Україні залишається інерційною щодо темпів технологічних змін, що відбуваються у фінансовому секторі. Попри існуючі ініціативи з цифровізації та оновлення законодавства, нормативна база часто не встигає за появою нових форм банківських сервісів і нестандартних фінансових інструментів. Відсутність ефективного механізму міжсекторальної взаємодії між державними органами, фінансовими установами та технологічними компаніями ускладнює адаптацію банківського сектора до

умов цифрової економіки. Проблеми також охоплюють фрагментарність стратегічного бачення цифрового регулювання, недостатню підтримку інституційних перетворень у банківській сфері, невирішені питання правового статусу новітніх фінансових продуктів. Усе це потребує розроблення цілісної системи пріоритетів державного регулювання, яка відповідає б реаліям і викликам сучасного інформаційного суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняних наукових дослідженнях останніх років все більше уваги приділяється питанням адаптації інструментів державного регулювання банківського сектора до викликів інформаційного суспільства. Зокрема, Т. Штець [5] акцентує на потребі трансформації регуляторної політики з урахуванням цифровізації фінансових послуг. О. Шаповалова та К. Єфремова [6] розглядають цифрову грамотність та правову модернізацію як чинники ефективного державного впливу на банківське середовище.

У міжнародному вимірі увага зосереджена на створенні нормативної основи для підтримки фінансових інновацій. Підходи, викладені у дослідженнях Базельського комітету [2] і Ради з фінансової стабільності [3], вказують на необхідність переосмислення регуляторних функцій в умовах розвитку fintech і появи нових ризиків. У документі Європейського центрального банку [4] акцентовано на важливості технологічної нейтральності, відкритого доступу до ринку і балансу між інноваційністю та стабільністю банківської системи.

Зарубіжні дослідження, зокрема Я. Сюн та Ло Цзи [13], Г. Пітерса та інших авторів [14], а також рекомендації ОЕСР [16], Світового банку [17], Європейського банківського органу (ЕВА) [18] і Європейської комісії [19] підкреслюють необхідність інституційного оновлення, міжсекторальної взаємодії та посиленого захисту прав користувачів цифрових банківських послуг у контексті формування інформаційного суспільства..

Формулювання цілей статті (постановка завдання) – обґрунтування наукових підходів до вдосконалення державного регулювання банківського сектора в умовах формування інформаційного суспільства та узагальнення

пріоритетних напрямів державної політики, що забезпечують баланс між стимулюванням фінансових інновацій, стабільністю банківської системи, кібербезпекою та захистом прав споживачів цифрових банківських послуг.

Виклад основного матеріалу дослідження. Цифрова еволюція суспільства істотно трансформує характер банківської діяльності та підходи до їх державного регулювання. Стратегічні цілі держави в цій сфері дедалі більше зосереджуються на впровадженні моделей управління, що спираються на дані, підтримці фінансових інновацій та адаптації інституційної архітектури до викликів цифрової економіки.

Одним із головних напрямів трансформації регулювання є перехід до data-driven governance як основи ухвалення стратегічних і оперативних рішень. Такий підхід закріплюється у низці стратегічних документів. Зокрема, Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року, ухвалена Радою з фінансової стабільності, передбачає посилення аналітичної складової регуляторної діяльності та розвиток цифрової інфраструктури для збору й обробки великих масивів даних [1]. У документі наголошується на необхідності впровадження автоматизованих систем моніторингу ризиків, цифрових моделей оцінювання фінансової стійкості банків та створення платформ для безперешкодного обміну даними між фінансовими установами та регуляторами. Така політика кореспондує з підходами, запропонованими у звітах Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) та Базельського комітету з банківського нагляду, де підкреслюється, що цифрова трансформація наглядових органів має бути скоординованою із запровадженням алгоритмічного аналізу даних і супроводжуватися нормативною модернізацією [2].

В умовах цифровізації економіки стратегічним напрямом державної політики у сфері регулювання банківської діяльності є стимулювання інновацій через формування адаптивного та сприятливого регуляторного середовища. Одним із головних викликів постає необхідність гармонізації дерегуляційних підходів із забезпеченням ефективного нагляду над новими цифровими

фінансовими практиками. Згідно з аналітичним звітом Financial Stability Board (FSB) *The Use of Supervisory and Regulatory Technology by Authorities and Regulated Institutions* (2020) [3], регулятори дедалі частіше зосереджуються на розробці інституційних механізмів, які дозволяють підтримувати технологічні інновації у банківській сфері без шкоди для фінансової стабільності та прозорості ринку.

У документі акцентується на необхідності впровадження так званих *supervisory (SupTech) i regulatory technologies (RegTech)*, які покликані автоматизувати наглядові функції держави та забезпечити проактивний контроль за фінансовими технологіями. Ці інструменти особливо важливі у контексті поширення fintech-рішень, діяльності необанків, інтеграції механізмів відкритого банкінгу (open banking), а також запуску цифрових валют центральних банків (CBDC). Водночас підкреслюється, що лише впровадження інновацій без створення чітких рамок для їхнього функціонування несе ризики для споживачів, конкурентного середовища та кібербезпеки.

Отже, створення умов для інновацій у банківській системі передбачає як відкритість до технологічних експериментів (регуляторні пісочниці, дерегуляція пілотних продуктів), так і своєчасне нормативне забезпечення нових форм банківських послуг. У цьому контексті важливо, щоб стратегічні цілі державної політики були зорієнтовані не лише на підтримку інновацій, а й на інституційну адаптацію держави до нових технологічних середовищ.

У дослідженні Європейського центрального банку (European Central Bank, ECB), «*Digital innovation and banking regulation*» (2024) [4] особлива увага приділяється ролі інноваційних технологій у трансформації банківського регулювання в європейському контексті. Документ містить системний аналіз впливу цифрових інновацій на традиційні моделі банківської діяльності та визначає підходи до формування регуляторної відповіді на виклики, що виникають унаслідок технологічних змін. У звіті наголошується, що цифрові інновації (зокрема big data, AI/ML, блокчейн, хмарні технології, API) порушують традиційні підходи до оцінки ризиків, управління ліквідністю, комплаєнсу та

захисту даних, що у свою чергу вимагає трансформації принципів банківського регулювання. З одного боку, інновації сприяють підвищенню ефективності, зниженню транзакційних витрат, покращенню доступу до фінансових послуг; з іншого - створюють регуляторні прогалини, які можуть бути використані для недобросовісної конкуренції або обходу наглядових вимог.

Європейський центральний банк формулює підхід до регулювання, який ґрунтується на принципі «*same risk – same regulation*» (той самий ризик – те ж саме регулювання), що передбачає однакові вимоги до фінансових установ незалежно від технологій, які вони використовують. У документі підкреслено необхідність забезпечення нейтральності технологій, щоб інноваційні учасники ринку (наприклад, *fintech*-стартапи або необанки) не мали ані переваг, ані необґрунтованих обмежень у порівнянні з традиційними банками. Водночас, як зауважується в доповіді, національні регулятори країн-членів ЄС демонструють різні рівні інституційної готовності до роботи з інноваційними фінансовими моделями, що створює ризики регуляторного фрагментування.

Окремим блоком у документі розглядається концепція «*digital regulatory perimeter*», тобто визначення межі, в межах якої інноваційна діяльність має підпадати під регуляторний нагляд. Це важливо в контексті появи нових гравців поза межами банківської системи, які надають аналогічні банківські послуги (наприклад, платіжні послуги, кредити тощо), але не підлягають традиційному банківському регулюванню. У цьому зв'язку Європейський центральний банк підтримує створення гнучких регуляторних рамок, що дозволяють адаптуватися до змін без шкоди для фінансової стабільності.

Таким чином, аналіз документа Європейського центрального банку демонструє, що стратегічна ціль стимулювання інновацій у банківському секторі повинна поєднувати підтримку нових бізнес-моделей із системним оновленням регуляторної архітектури через гармонізацію стандартів, розвиток супервізорських технологій і забезпечення технологічної нейтральності політики. Це дозволяє уникнути як надмірної зарегульованості, так і регуляторної бездіяльності щодо нових ризиків цифрової доби.

Наступним виміром стратегічної орієнтації є інституційна адаптація органів державної влади до умов цифрової економіки. Традиційні структури регулювання часто виявляються неготовими до оперативного реагування на динамічні зміни у фінансовому середовищі, що обумовлює потребу в інституційному переосмисленні їх функцій і процедур. Зокрема, актуальним є питання трансформації ролі НБУ з класичного монетарного регулятора в багатофункціональний орган, здатний забезпечити баланс між інноваціями та фінансовою стабільністю. Це передбачає модернізацію внутрішніх управлінських структур, підвищення цифрових компетенцій персоналу, впровадження принципів agile-управління у процесі прийняття рішень та розвиток міжвідомчої взаємодії. У цьому контексті заслуговує на увагу досвід Європейського центрального банку, який інвестує у створення аналітичних центрів цифрової трансформації, у т.ч. для аналізу потенціалу цифрового євро та ризиків, пов'язаних із новими формами платіжних засобів та може слугувати орієнтиром для побудови нової організаційної моделі фінансового регулювання. При цьому варто враховувати й національні особливості.

У дослідженні Т. Штець (2021), присвяченому державному регулюванню цифрової економіки в Україні, наголошується, що ключовим викликом є розрив між нормативними інтенціями та слабкою інституційною спроможністю органів влади [5]. Подібна теза розвивається і в колективній монографії під ред. О. Шаповалої та К. Єфремової (2023) [6], де підкреслюється необхідність формування правового середовища, здатного забезпечити ефективну реалізацію політик цифрової трансформації через модернізацію інститутів та посилення їхньої цифрової компетентності.

Оцінюючи поточний стан стратегічного регулювання банківської сфери в Україні, можна зробити висновок, що, попри наявність окремих ініціатив і нормативних документів, відсутня цілісна концепція регуляторної політики, адаптованої до логіки цифрової епохи. Нерідко спостерігається розрив між стратегічними цілями цифровізації та фактичними можливостями державних органів їх реалізовувати. Ускладнює ситуацію і слабка координація між

банківським, технологічним і регуляторним секторами. У цьому контексті стратегічні цілі держави мають бути переорієнтовані на системне впровадження цифрових підходів до регулювання, підтримку інноваційних фінансових моделей та інституційну модернізацію, що відповідатиме вимогам цифрового суспільства.

Стратегічне завдання підтримки інновацій і технологічної нейтральності регулювання неможливо реалізувати без цілісної правової рамки. Без якісного правового підґрунтя інституційні ініціативи залишаються фрагментарними, а інноваційні моделі банківських послуг – недостатньо захищеними від правових і фінансових ризиків. Саме тому важливим напрямом є адаптація законодавства до умов цифрової трансформації фінансового сектору, зокрема для підтримки fintech-рішень, діяльності необанків, механізмів open banking і криптовалютних сервісів.

У країнах ЄС основним інструментом правового регулювання фінансових інновацій стала Директива PSD2 (Directive (EU) 2015/2366), яка закріпила обов'язок банків забезпечувати доступ до рахунків клієнтів через відкриті API для авторизованих платіжних сервісів [7]. Це створило передумови для розвитку open banking та підвищення конкуренції у фінансовому секторі.

У 2023 році Єврокомісія презентувала Регламент про доступ до фінансових даних (FIDA), що розширює положення PSD2 і встановлює єдині стандарти обміну фінансовими даними у всьому ЄС [8].

Ще одним важливим документом є Регламент MiCA (Markets in Crypto-Assets Regulation), який набув чинності у 2024 році та встановлює правила випуску та обігу криптоактивів, визначає категорії провайдерів і встановлює вимоги до їх капіталу, прозорості й AML/CFT-процедур [9]. Цей документ започатковує єдину систему ліцензування та регуляторного нагляду за криптоактивами, з урахуванням специфіки їх обігу, ризиків волатильності та споживчих прав. Регламент MiCA стає зразком для розробки подібних актів у країнах-кандидатах на вступ до ЄС, включно з Україною.

У контексті вдосконалення державного регулювання банківського сектора

України в умовах формування інформаційного суспільства основним завданням є гармонізація національного законодавства з європейськими нормами та стандартами, що відповідає стратегічним орієнтирам на євроінтеграцію. Зокрема, у Стратегії розвитку фінансового сектору України до 2025 року визначено потребу в приведенні нормативної бази у відповідність до acquis Європейського Союзу, особливо в частині регулювання електронних грошей, провайдерів фінансових послуг на базі API, а також діяльності технологічно-орієнтованих небанківських інститутів. У цьому напрямі вже закладено низку важливих правових інструментів: зокрема, Закон України «Про платіжні послуги» (2021) імплементував основні положення PSD2, уперше ввівши поняття open banking, передбачив створення відкритих API, нових категорій платіжних установ та механізмів двофакторної аутентифікації користувачів [10]; Закон України «Про віртуальні активи» (2022) визначає правовий статус віртуальних активів та встановлює порядок ліцензування провайдерів відповідних послуг, при цьому його повноцінне застосування пов'язане з ухваленням змін до Податкового кодексу [11]; Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) здійснює підготовку пакету підзаконних актів на основі європейської моделі MiCA, що дозволить інтегрувати українське регулювання крипторинку у правову площину ЄС [12]. Однак, попри прогрес, законодавча база залишається фрагментованою та не завжди узгодженою з міжнародними стандартами.

Дослідження Я. Сюн та Ло Цзи (2024) наголошує на важливості синхронізації крипторегулювання з нормами ЄС і США для уникнення регуляторного арбітражу [13]. Подібні висновки робить і Г. Пітерс (2014), вказуючи на ризики недостатньої регуляторної охопленості нових цифрових продуктів у банківській системі [14]. Таким чином, оновлення нормативно-правових засад є лише одним із напрямів забезпечення ефективного регулювання банківського сектору в умовах цифрової трансформації.

Однак, навіть найбільш прогресивні регуляторні рішення не зможуть реалізувати свій потенціал без належної інституційної взаємодії між основними

учасниками фінансової екосистеми. Саме тому важливим чинником є формування стійкого партнерства між державою, банківськими установами та технологічними компаніями, з акцентом на спільну відповідальність за розвиток цифрової інфраструктури, підвищення фінансової та цифрової грамотності громадян, а також захист прав споживачів банківських послуг в онлайн-середовищі. У сучасних умовах таке партнерство набуває форм публічно-приватного співробітництва, зокрема у впровадженні національних платформ електронної ідентифікації (наприклад, BankID), створенні спільних освітніх ініціатив для споживачів фінансових продуктів, а також у боротьбі з кіберзагрозами. Більше того, технологічні стартапи, що спеціалізуються на розробці фінансових додатків, дедалі частіше залучаються до проєктів цифровізації на рівні державної політики, виступаючи драйверами інновацій у банківській сфері. Розгортання цього напрямку потребує аналізу основних форматів взаємодії між державними структурами, фінансовими інститутами та технологічними провайдерами, а також оцінки їх ефективності у формуванні безпечного та інклюзивного цифрового фінансового середовища.

Один із найуспішніших форматів такої взаємодії є публічно-приватне партнерство у створенні спільних платформ цифрової ідентифікації, наприклад, BankID НБУ, що забезпечує швидкий і захищений доступ до електронних послуг банків і держави. Аналогічні ініціативи діють у Європейському Союзі, як-от eIDAS (Regulation (EU) No 910/2014), який створює спільну рамку для електронної ідентифікації й довірчих послуг у межах єдиного цифрового ринку [15].

У дослідженнях OECD (2023) [16] підкреслено важливість спільного розвитку цифрових фінансових продуктів через регуляторні пісочниці та fintech-інкубатори як форм публічно-приватної координації, що дозволяють мінімізувати ризики та випробовувати нові рішення в безпечному середовищі .

Наступною важливою сферою партнерства є підвищення рівня цифрової та фінансової грамотності населення, без якої неможливе ефективне включення громадян до цифрової економіки. У межах Стратегії розвитку фінансового

сектору України до 2025 року окрему увагу приділено ініціативам у сфері фінансової освіти, зокрема у співпраці з банками, які долучаються до навчальних програм для молоді, пенсіонерів, підприємців. Міжнародні практики підтверджують важливість такої співпраці. Зокрема, World Bank (2022) [17] наголошує на потребі координації державних політик із ініціативами приватного сектору у сфері просвітницьких кампаній, що охоплюють теми цифрової безпеки, відповідального використання fintech-продуктів, аналізу ризиків онлайн-позик і т.д.

Цифровізація фінансових послуг вимагає перегляду інструментів захисту прав споживачів. Серед нових викликів з'являються ризики, пов'язані з алгоритмічним ціноутворенням, асиметрією інформації, обробкою персональних даних та кіберзлочинністю. Як зазначається в документі European Banking Authority (EBA), «Guidelines on ICT and Security Risk Management» (2020) [18], банки та регулятори мають спільно розробляти політики захисту прав користувачів, забезпечувати прозорість цифрових сервісів і створювати механізми швидкого реагування на скарги. Крім того, в рамках реалізації EU Digital Finance Strategy (2020) особливу увагу приділено зобов'язанню фінансових установ дотримуватися стандартів чесності, недискримінації та інклюзивності в цифровому середовищі, що закладає основу для нового покоління споживчих стандартів [19].

Узагальнюючи, можна виокремити пріоритетні напрями вдосконалення державного регулювання банківського сектору в умовах формування інформаційного суспільства. У таблиці 1 наведено систематизований огляд цих напрямів, що відображає їхній зміст та очікувані результати для розвитку банківської сфери України.

Таблиця 1. Пріоритетні напрями вдосконалення державного регулювання банківського сектора в умовах формування інформаційного суспільства

Напрямок	Зміст	Очікуваний результат
Data-driven governance (регулювання на основі даних)	Розбудова інституційних та технічних основ для збору, обробки та аналітики банківських даних; інтеграція регуляторних технологій (RegTech, SupTech).	Підвищення оперативності регуляторних рішень, зниження ризиків та покращення фінансової стабільності.
Стимулювання фінансових інновацій	Створення сприятливого середовища для розвитку fintech, небанків, цифрових валют ЦБ, open banking. Гармонізація норм із європейськими стандартами.	Посилення конкуренції, доступності та якості банківських послуг.
Нормативно-правова адаптація	Оновлення законодавства щодо цифрових банківських продуктів, криптовалют, цифрової ідентифікації та віддаленої верифікації.	Легалізація інновацій, зменшення правових прогалин, захист споживачів.
Партнерство держави та технологічного сектору	Розвиток публічно-приватних ініціатив, впровадження спільних платформ, стимулювання інноваційних екосистем.	Підвищення інституційної спроможності регулювання та координації цифрових трансформацій.
Розвиток цифрової фінансової грамотності	Включення цифрової банківської освіти до програм навчання, підтримка інформаційних кампаній.	Формування спроможності користувачів адаптуватися до нових банківських сервісів.
Захист прав споживачів	Посилення вимог до прозорості умов надання цифрових фінансових послуг, регулювання кіберризиків, впровадження стандартів етики штучного інтелекту.	Підвищення довіри до цифрових банківських сервісів та зниження соціальних ризиків.

Джерело: складено автором

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Таким чином, успішна трансформація державного регулювання банківського сектора в умовах інформаційного суспільства потребує комплексної модернізації інституцій, нормативної бази, технологічного оснащення та партнерських відносин між державою, банками і технологічними компаніями.

Пріоритетними напрямками вдосконалення державного регулювання банківського сектора в інформаційному суспільстві виступають: розбудова інституційних і технічних основ для збору, обробки та аналітики банківських даних із інтеграцією регуляторних технологій (RegTech, SupTech), що підвищує оперативність регуляторних рішень та знижує ризики для фінансової стабільності; створення сприятливого середовища для розвитку fintech,

необанків, цифрових валют центральних банків, open banking із гармонізацією норм із європейськими стандартами для посилення конкуренції, доступності та підвищення якості банківських послуг; оновлення законодавства щодо цифрових банківських продуктів, криптовалют, цифрової ідентифікації та віддаленої верифікації, що легалізує інновації, зменшує правові прогалини та забезпечує захист споживачів; розвиток публічно-приватних ініціатив і спільних платформ як чинник підвищення інституційної спроможності регулювання та координації цифрових трансформацій; включення цифрової банківської освіти до програм навчання і підтримка інформаційних кампаній для формування спроможності користувачів адаптуватися до нових банківських сервісів; а також посилення вимог до прозорості умов надання цифрових фінансових послуг. Перспективи подальших розвідок у даному напрямі пов'язані з поглибленням досліджень впливу цифрових інновацій на ефективність регуляторної політики у банківському секторі, розробкою моделей оцінки цифрової зрілості регуляторних інституцій, а також аналізом ефективності впровадження європейських регуляторних практик у функціонування вітчизняної банківської системи.

Література

1. Стратегія фінансового сектору України до 2025 року. 2020. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/Strategija_financovogo_sectoru_ua.pdf
2. Basel Committee publishes report on the digitalisation of finance. 2024. URL: <https://www.bis.org/press/p240516.htm>
3. Financial Stability Board (FSB). The Use of Supervisory and Regulatory Technology by Authorities and Regulated Institutions. 2020. URL: <https://www.fsb.org/uploads/P091020.pdf>
4. European Central Bank (ECB), Occasional Paper Series No 351. 2024. «Digital innovation and banking regulation». URL: <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpops/ecb.op351~c46b57f061.en.pdf>
5. Штець Т. Ф. Державне регулювання розвитку сектора цифрової економіки України. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії

за спеціальністю 051 «Економіка». Львівський торговельно-економічний університет, Львів, 2021. URL: https://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/pidrozdily/Aspirantura/Rady/Spec_vchena_rada/Anotaciji/SHtec_Disertacija.pdf

6. Правове забезпечення розвитку технологій цифрової економіки та суспільства : монографія / за ред. О. В. Шаповалової, К. В. Єфремової. Харків: НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2023. 292 с. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2024/03/monografiya_pravove_zabezpechennya_rozvitku_tehnologij_cifrovoi_ekonomiki.pdf

7. Directive (EU) 2015/2366 (PSD2). Official Journal of the European Union. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32015L2366>

8. FIDA Regulation proposal (2023). European Commission. URL: https://finance.ec.europa.eu/regulation-and-supervision/financial-data-access_en

9. Markets in Crypto Assets Regulation (MiCA). Official Journal of the European Union, 2024. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32023R1114>

10. Про платіжні послуги : закон України № 1591 ІХ від 30.06.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20>

11. Про віртуальні активи: закон України № 2074 ІХ від 15.03.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20>

12. НКЦПФР. Проект актів для імплементації MiCA в Україні (2024). URL: <https://www.nssmc.gov.ua>

13. Xiong, Y., Luo, Z. Global Trends in Cryptocurrency Regulation: An Overview. 2024. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-68974-1_4

14. Peters, G., Panayi, E., Chapelle, A. Trends in Crypto-Currencies and Blockchain Technologies: A Monetary Theory and Regulation Perspective. 2015. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2646618

15. Regulation (EU) No 910/2014 of the European Parliament and of the

Council of 23 July 2014 on electronic identification and trust services for electronic transactions in the internal market and repealing Directive 1999/93/EC. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32014R0910>

16. OECD. Open and Inclusive Digital Financial Ecosystems. 2023. URL: <https://www.oecd.org/finance/open-and-inclusive-digital-financial-ecosystems.pdf>

17. World Bank. Enhancing Financial Capability and Inclusion in the Digital Age. 2022. URL: <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/727431655050712420>

18. European Banking Authority (EBA). Guidelines on ICT and Security Risk Management. 2020. URL: <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/internal-governance/guidelines-ict-and-security-risk-management>

19. European Commission, Digital Finance Strategy. URL: https://finance.ec.europa.eu/publications/digital-finance-package_en

References

1. Ministry of Finance of Ukraine (2020), “Strategy for the Development of the Financial Sector of Ukraine until 2025”, available at: https://mof.gov.ua/storage/files/Strategija_financovogo_sectoru_ua.pdf (Accessed: 12 June 2025).

2. Basel Committee (2024), “Basel Committee publishes report on the digitalisation of finance”, available at: <https://www.bis.org/press/p240516.htm> (Accessed: 10 May 2025).

3. Financial Stability Board (FSB) (2020), “The Use of Supervisory and Regulatory Technology by Authorities and Regulated Institutions”, available at: <https://www.fsb.org/uploads/P091020.pdf> (Accessed: 05 April 2025).

4. European Central Bank (ECB) (2024), “Digital innovation and banking regulation”, Occasional Paper Series No 351, available at: <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpops/ecb.op351~c46b57f061.en.pdf> (Accessed: 18 June 2025).

5. Shtecz, T.F. (2021), “State Regulation of the Development of the Digital

Economy Sector in Ukraine”, PhD dissertation, Lviv Trade and Economic University, Lviv, Ukraine, available at: https://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/pidrozdily/Aspirantura/Rady/Spec_vchena_rada/Anotaciji/SHtec_Disertacija.pdf (Accessed: 22 March 2025).

6. Shapovalova, O.V. and Yefremova, K.V. (2023), *Pravove zabezpechennia rozvytku tekhnolohij tsyfrovoy ekonomiky ta suspil'stva* [Legal Support for the Development of Digital Economy Technologies and Society], Institute of Legal Support for Innovation Development of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, Kharkiv, Ukraine., available at: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2024/03/monografiya_pravove_zabezpechennya_rozvitku_tehnologij_cyfrovoy_ekonomiki.pdf (Accessed: 27 May 2025).

7. Official Journal of the European Union (2015), “Directive (EU) 2015/2366 (PSD2)”, available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32015L2366> (Accessed: 30 January 2025).

8. European Commission (2023), “FIDA Regulation Proposal”, available at: https://finance.ec.europa.eu/regulation-and-supervision/financial-data-access_en (Accessed: 14 February 2025).

9. Official Journal of the European Union (2024), “Markets in Crypto-Assets Regulation (MiCA)”, available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32023R1114> (Accessed: 21 June 2025).

10. Verkhovna Rada of Ukraine (2021), Law of Ukraine “On Payment Services”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20> (Accessed: 15 March 2025).

11. Verkhovna Rada of Ukraine (2022), Law of Ukraine “On Virtual Assets”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20> (Accessed: 23 April 2025).

12. National Securities and Stock Market Commission (NSSMC) (2024), “Draft Acts for the Implementation of MiCA in Ukraine”, available at: <https://www.nssmc.gov.ua> (Accessed: 29 May 2025).

13. Xiong, Y. and Luo, Z. (2024), “Global Trends in Cryptocurrency

Regulation: An Overview”, available at: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-68974-1_4 (Accessed: 06 June 2025).

14. Peters, G., Panayi, E. and Chapelle, A. (2015), “Trends in Cryptocurrencies and Blockchain Technologies: A Monetary Theory and Regulation Perspective”, available at: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2646618 (Accessed: 25 February 2025).

15. Official Journal of the European Union (2014), “Regulation (EU) No 910/2014 on electronic identification and trust services for electronic transactions in the internal market and repealing Directive 1999/93/EC”, available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32014R0910> (Accessed: 04 April 2025).

16. OECD (2023), “Open and Inclusive Digital Financial Ecosystems”, available at: <https://www.oecd.org/finance/open-and-inclusive-digital-financial-ecosystems.pdf> (Accessed: 19 May 2025).

17. World Bank (2022), “Enhancing Financial Capability and Inclusion in the Digital Age”, available at: <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/727431655050712420> (Accessed: 28 January 2025).

18. European Banking Authority (EBA) (2020), “Guidelines on ICT and Security Risk Management”, available at: <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/internal-governance/guidelines-ict-and-security-risk-management> (Accessed: 10 March 2025).

19. European Commission (2025), “Digital Finance Strategy”, available at: https://finance.ec.europa.eu/publications/digital-finance-package_en (Accessed: 07 June 2025).

Стаття надійшла до редакції 01.08.2025 р.